

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА
БАНКА

BULGARIAN
NATIONAL
BANK

Св. Св. Константин и Елена

Златна възпоменателна монета
от серията „Българска иконография“
Емисия на БНБ

St. Constantine and St. Helena

A Gold Commemorative Coin
of the 'Bulgarian Iconography' Series
BNB Issue

Св. Св. Равноапостолни Царе Константин и Елена,
икона от храма „Св. Великомъченик и целител Пантелеймон“,
Видин, XIV–XV век

(Национален църковен историко-археологически музей
при Св. Синод на Българската православна църква)

*The Saints Equal-to-Apostles Constantine and Helena:
Icon of the Church of the Holy Great Martyr
and Unmercenary Healer Pantaleon (Sveti Panteleymon)
at Vidin, 14th–15th Centuries
(Holy Synod National Church History and Archaeology Museum
of the Bulgarian Orthodox Church)*

© Българска народна банка, 2013
© Никола Хаджиев, текст, 2013
© Путьер Скуп, превод, 2013

© Bulgarian National Bank, 2013
© Nikola Hadzhiev, text, 2013
© Peter Skipp, translation, 2013

Константин I, Велики (Флавий Валерий Аврелий Константин) е роден в Найсос (днес Ниш, Сърбия) през 70–80-те години на III век. Син е на Констанций Хлор – по-късно император на Западната Римска империя, и първата му съпруга Елена (ок. 250 – ок. 330) – дъщеря на местен управител в гр. Дрепанис (наречен по-късно от сина ѝ Еленополис).

Константин е провъзгласен за император на 25 юли 306 г. в Трир, Германия, и до смъртта си управлява по-голямата част от Римската империя. С Медиоланския едикт узаконява християнството в Империята и през 325 г. свиква Първия вселенски събор в Никея.

Той е основоположникът на Византийската империя, строителят на „Новия Рим“ – Константинопол, провъзгласен за столица в 330 г., и първият християнски император. Изтъкнат военачалник, но и законодател, Константин Велики въвежда редица закони в полза на Църквата, за защита на бедните и безпомощните, за отмяна на гладиаторските борби и разпъването на кръст, против корупцията и злоупотребата с власт и гр.

Императорът строи много храмове, като базиликата в Трир, църквата „Рождество Христово“ във Витлеем, храма „Божия гроб“ в Ерусалим, ротондата „Св. Георги“ в София. Според преданието той възлага на майка си Елена мисията да отиде в Ерусалим, където през 326 г. тя открива Гроба Господен и Честния кръст. Близко 80-годишна, Елена се завръща в Рим със свети реликви от своето поклонение и издъхва в ръцете на сина си.

Константин Велики управлява Империята и от Сердика (днес София), за която казва: „Сердика е моята Рим!“. Умира на 22 май 337 г. в Никомидия. Според желанието му е погребан в притвора на църквата „Свети Апостоли“ в Константинопол.

Заради приноса им за християнската вяра Църквата обявява Константин и майка му Елена за равноапостолни светци, почитайки паметта им на 21 май.

Constantine I the Great (Flavius Valerius Aurelius Constantinus) was born in Naissus (today Niš in Serbia) in the 370s or 380s AD. He was the son of Constantius Chlorus, later to become Emperor of the Western Roman Empire, and his first wife Helena (c. 250 – c. 330), daughter of a local dignitary in Drepanum (later renamed Helenopolis by her son).

Constantine was proclaimed Emperor on 25 July 306 at Trier in today's Germany and until his death ruled the greater part of the Roman Empire. With the Edict of Milan he made Christianity legal in the Empire and called the first Ecumenical Council at Nicaea in 325.

It was Constantine who laid the foundations of the Byzantine Empire and who founded the New Rome, being Constantinople and proclaimed capital in 330, and who was the first Christian Emperor. An eminent soldier, but also lawgiver, Constantine the Great introduced a number of laws in favour of the Church, in defence of the poor and destitute, proscribed gladiatorial contests and crucifixion, and countering corruption and the misuse of power.

The Emperor built many churches such as the Aula Palatina in Trier, the Church of the Nativity in Bethlehem, the Church of the Holy Sepulchre in Jerusalem, and the St. George Rotunda in Sofia. Legend has it that he sent his mother Helena on a mission to Jerusalem, where in 326 she discovered the Holy Sepulchre and the True Cross. Helena returned to Rome aged nearly 80 and bearing holy relics from her pilgrimage, to die in her son's arms.

Constantine the Great also ruled the Empire from Serdica (today's Sofia), of which city he said 'Serdica is my Rome!' He died on 22 May 337 at Nicomedia, being buried, as was his wish, in the narthex of the Church of the Holy Apostles in Constantinople.

For their contribution to Christianity, the Church canonised Constantine and his mother Helena Equal to Apostles, honouring their memories on 21 May each year.

ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

Емисия	2013 г.
Номинална стойност	100 лева
Метал	злато, проба 999/1000
Качество	мат-гланц, висше
Тегло	8.64 г
Диаметър	24 мм
Гурт	гладък
Тираж	2000

Художествен проект: Михаела Каменова

Монетата е изработена

в българския Монетен двор.

Емитент: Българска народна банка

SPECIFICATIONS

Year of issue	2013
Nominal value	100 leva
Metal	Au 999/1000
Quality	proof, mint state
Weight	8.64 g
Diameter	24 mm
Edge	flat
Mintage	2000

Artistic design: Mihaela Kamenova

The coin is minted in the Bulgarian Mint

Issuer: Bulgarian National Bank